

Czwartek, 18 stycznia 2018 r.

P8_TA(2018)0014

Sprawy działaczy na rzecz praw człowieka Wu Gana, Xie Yanga, Lee Mingchea, Tashiego Wangchuka i mnicha tybetańskiego Choekyiego**Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 18 stycznia 2018 r. dotyczący spraw działaczy na rzecz praw człowieka Wu Gana, Xie Yanga, Lee Ming-cheha, Tashiego Wangchuka i mnicha tybetańskiego Choekyiego (2018/2514(RSP))**

(2018/C 458/05)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Chin, zwłaszcza rezolucję z dnia 13 marca 2014 r. w sprawie priorytetów UE na 25. sesję Rady Praw Człowieka ONZ ⁽¹⁾, z dnia 16 grudnia 2015 r. w sprawie stosunków UE-Chiny ⁽²⁾, z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie Gui Minhaia, wydawcy uwięzionego w Chinach ⁽³⁾, z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie tybetańskiej akademii buddyjskiej Larung Gar i Ilhama Tohtiego ⁽⁴⁾ oraz z dnia 6 lipca 2017 r. w sprawie laureata Nagrody Nobla Liu Xiaobo i Lee Ming-cheha ⁽⁵⁾,
- uwzględniając partnerstwo strategiczne między UE a Chinami zapoczątkowane w 2003 r. oraz wspólny komunikat Komisji i Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa z dnia 22 czerwca 2016 r. zatytułowany „Elementy nowej strategii UE wobec Chin”,
- uwzględniając szczyt UE-Chiny, który odbył się w Brukseli w dniach 1–2 czerwca 2017 r.,
- uwzględniając przyjęcie w dniu 1 lipca 2015 r. przez Stały Komitet Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych nowej ustawy o bezpieczeństwie narodowym oraz publikację w dniu 5 maja 2015 r. drugiego projektu nowej ustawy o zarządzaniu zagranicznymi organizacjami pozarządowymi,
- uwzględniając art. 36 konstytucji Chińskiej Republiki Ludowej gwarantujący wszystkim obywatelom prawo do wolności wyznania oraz jej art. 4, w którym zapisano prawa narodowości mniejszościowych,
- uwzględniając rozpoczęty w 1995 r. dialog na temat praw człowieka między UE a Chinami oraz 35. rundę tego dialogu, która odbyła się w dniach 22 i 23 czerwca 2017 r. w Brukseli,
- uwzględniając przyznanie Nagrody im. Sacharowa za wolność myśli Wei Jingshengowi w 1996 r. oraz Hu Jia w 2008 r.,
- uwzględniając oświadczenie rzecznika Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ) do spraw polityki zagranicznej i bezpieczeństwa/europejskiej polityki sąsiedztwa i negocjacji w sprawie rozszerzenia z dnia 27 grudnia 2017 r. dotyczące wydanych w Chinach wyroków na Wu Gana i Xie Yanga,
- uwzględniając lokalne oświadczenie delegatury Unii Europejskiej wydane z okazji Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka w dniu 8 grudnia 2017 r.,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z dnia 16 grudnia 1966 r.,
- uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,

⁽¹⁾ Dz.U. C 378 z 9.11.2017, s. 239.⁽²⁾ Dz.U. C 399 z 24.11.2017, s. 92.⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0444.⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0505.⁽⁵⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2017)0308.

Czwartek, 18 stycznia 2018 r.

- A. mając na uwadze, że propagowanie oraz poszanowanie powszechnych praw człowieka, demokracji i praworządności powinno być nadal centralnym elementem długofalowych stosunków między UE a Chinami, zgodnie z zobowiązaniem UE do obrony tych wartości w jej działaniach zewnętrznych oraz z wyrażonym przez Chiny zainteresowaniem przestrzeganiem ich we własnym rozwoju i we współpracy międzynarodowej;
- B. mając na uwadze, że od czasu objęcia władzy przez prezydenta Xi Jinpinga sytuacja w zakresie praw człowieka w Chinach uległa dalszemu pogorszeniu, a wrogość rządu wobec pokojowych protestów, wolności wypowiedzi i wolności wyznania oraz zasad praworządności się nasila; mając na uwadze, że władze chińskie zatrzymały i skazały setki obrońców praw człowieka, prawników i dziennikarzy;
- C. mając na uwadze, że w dniu 26 grudnia 2017 r. sąd w Tiencinie skazał działacza Wu Gana na osiem lat pozbawienia wolności pod zarzutem dążenia do obalenia władzy państwowej; mając na uwadze, że Wu Gan prowadził stałą kampanię, w internecie i poza nim, dotyczącą drażliwych kwestii związanych z nadużywaniem władzy przez rząd; mając na uwadze, że Wu Gan – według jego adwokata – odrzucił ugodę z władzami, w wyniku której dostałby wyrok w zawieszeniu, gdyby przyznał się do winy;
- D. mając na uwadze, że tego samego dnia w Hunanie prawnik specjalizujący się w prawach człowieka Xie Yang został również uznany winnym, ale zwolniono go z sankcji karnych, gdyż wcześniej przyznał się do prowadzenia działalności wywrotowej; mając na uwadze, że Wu Gan został aresztowany kilka miesięcy przed bezprecedensowymi represjami wobec prawników specjalizujących się w prawach człowieka i obrońców praw człowieka w 2015 r., w wyniku których w ciągu kilku tygodni na terenie całego kraju przesłuchano lub zatrzymano setki osób, w tym Xie Yanga; mając na uwadze, że śledczy przypuszczalnie dopuścili się wobec Xie Yanga tortur, bicia i groźb;
- E. mając na uwadze, że w dniu 28 listopada 2017 r. sąd średniego szczebla w Yueyang skazał działacza demokratycznego Lee Ming-cheha na pięć lat pozbawienia wolności, uznawszy go winnym zarzutu „dążenia do obalenia władzy państwowej”, oraz pozbawił go wszystkich praw politycznych w Chinach na dwa lata; mając na uwadze, że Lee Ming-che przyznał się publicznie do winy prawdopodobnie pod naciskiem ze strony władz chińskich; mając na uwadze, że przedostawszy się z Makao do Zhuhai w chińskiej prowincji Guangdong, w dniu 19 marca 2017 r. Lee Ming-che zaginął;
- F. mając na uwadze, że tybetański sklepikarz i orędownik prawa do używania własnego języka Tashi Wangchuk został w dniu 27 stycznia 2016 r. zatrzymany, po tym gdy wystąpił w nagrany przez New York Times wideo, popierając prawo Tybetańczyków do uczenia się języka ojczystego i nauki w języku ojczystym; mając na uwadze, że w marcu 2016 r. Tashi Wangchuk został oskarżony o „wzniesienie nastrojów separatystycznych” i grozi mu do 15 lat pozbawienia wolności, chociaż wyraźnie powiedział gazetce, że nie postuluje niezależności Tybetu;
- G. mając na uwadze, że w 2015 r. tybetański mnich Choekyi z klasztoru Phurbu w okręgu Seda w Syczuanie został uwięziony, ponieważ obchodził urodziny przebywającego na uchodźstwie przywódcy duchowego Dalajlamy; mając na uwadze, że po usłyszeniu zarzutów Choekyi był krótko przetrzymywany w więzieniu w okręgu Kangding w prefekturze Ganzi, a ostatecznie został wysłany do więzienia w Mianyang w Syczuanie, aby odbyć czteroletni wyrok; mając na uwadze, że według źródeł medialnych Choekyi ma problemy z nerkami, cierpi na żółtaczkę i inne dolegliwości zdrowotne, które nasiliły się z powodu zatrzymania;
- H. mając na uwadze, że prawnicy specjalizujący się w prawach człowieka nadal narażeni są na zastraszanie i pozbawienie wolności, jak w przypadku znanych prawników Li Yuhana, który jest przetrzymywany bez prawa kontaktu od listopada 2017 r., oraz Wanga Quanzhanga, który został aresztowany w lipcu 2015 r., był przetrzymywany bez prawa kontaktu przez 800 dni i, według doniesień, poddawany torturom; mając na uwadze, że obrońcy praw człowieka będący wnioskodawcami petycji, którzy podróżują do dużych miast, aby poruszać kwestie lokalne, narażeni są na zatrzymanie i pozbawienie wolności, jak Li Xiaoling, który przebywa w areszcie od czerwca 2017 r., choć cierpi z powodu poważnego przypadku jaskry; mając na uwadze, że obrońcy praw człowieka, którzy zapewniają platformę dla składających petycje i innych obrońców praw człowieka, tacy jak Ding Lingjie, Liu Feiyue i Zhen Jianghua, także zostali zatrzymani;
- I. mając na uwadze, że rząd chiński przyjął nowe przepisy, w szczególności ustawę o bezpieczeństwie państwa, ustawę o zwalczaniu terroryzmu, ustawę o cyberbezpieczeństwie i ustawę o zarządzaniu zagranicznymi organizacjami pozarządowymi, które uznają aktywność publiczną i pokojową krytykę rządu za zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa, nasilają cenzurę, nadzór i kontrolę nad poszczególnymi osobami i grupami społecznymi oraz zniechęcają obywateli do prowadzenia kampanii na rzecz praw człowieka;

Czwartek, 18 stycznia 2018 r.

- J. mając na uwadze, że w unijnych strategicznych ramach i planie działania dotyczących praw człowieka i demokracji Rada deklaruje, że UE będzie propagować demokrację, praworządność i „prawa człowieka we wszystkich bez wyjątku dziedzinach swoich działań zewnętrznych” oraz że „prawa człowieka są dla UE centralnym elementem stosunków ze wszystkimi państwami trzecimi, również z jej partnerami strategicznymi”;
1. pozostaje głęboko zaniepokojony podejściem rządu chińskiego do obrońców praw człowieka, działaczy na rzecz praw człowieka i prawników specjalizujących się w tej dziedzinie; przypomina Chinom o ich obowiązkach wynikających z posiadania pozycji mocarstwa światowego oraz wzywa władze w Pekinie, aby w każdych okolicznościach zapewniały poszanowanie praw człowieka i podstawowych wolności zgodnie z Powszechną deklaracją praw człowieka i innymi międzynarodowymi instrumentami dotyczącymi praw człowieka podpisanymi lub ratyfikowanymi przez Chiny; wzywa ponadto władze w Pekinie, by położyły kres wszelkim aktom nękania wszystkich obrońców praw człowieka w kraju tak, aby mogli oni bez przeszkód prowadzić swoją działalność;
 2. wzywa władze chińskie, aby natychmiast i bezwarunkowo uwolniły wszystkich obrońców praw człowieka, działaczy, prawników, dziennikarzy oraz wnioskodawców petycji, którzy zostali zatrzymani za działalność na rzecz praw człowieka, oraz aby zaprzestały stosowanych wobec nich represji w postaci zatrzymywania, nękania sądowego i zastraszania;
 3. wzywa rząd Chińskiej Republiki Ludowej do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia Wu Gana, uwięzionego wyłącznie dlatego, że pokojowo korzystał z przysługującego mu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, a także – w oczekiwaniu na jego zwolnienie – do upewnienia się, że ma on regularne, nieograniczone kontakty z rodziną i wybranymi przez siebie prawnikami oraz że nie jest poddawany torturom ani innemu rodzajowi brutalnego traktowania; apeluje o niezwłoczne przeprowadzenie skutecznego i bezstronnego dochodzenia w sprawie tortur w Chinach i o pociągnięcie winnych do odpowiedzialności;
 4. podkreśla konieczność zbadania doniesień o torturowaniu Xie Yanga;
 5. wzywa władze Chin do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia Lee Ming-cheha oraz – w oczekiwaniu na jego zwolnienie – do upewnienia się, że nie jest on poddawany torturom i innemu brutalnemu traktowaniu, że ma zapewniony kontakt z rodziną i wybranymi przez siebie prawnikami, a także odpowiednią opiekę medyczną;
 6. wyraża poważne zaniepokojenie aresztowaniem i dalszym przetrzymywaniem Tashiego Wangchuka, a także jego ograniczonym prawem do adwokata, brakiem dowodów przeciwko niemu, a także nieprawidłowościami w postępowaniu karnym; wzywa do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia Tashiego Wangchuka;
 7. wzywa władze Chin do niezwłocznego i bezwarunkowego uwolnienia mnicha tybetańskiego Choekyiego; nalega, by rząd chiński zezwolił jego rodzinie i wybranym przez niego prawnikom na odwiedzenie go, a w szczególności na zapewnienie mu odpowiedniej opieki medycznej;
 8. wzywa rząd Chin do przestrzegania własnej konstytucji, w szczególności w odniesieniu do art. 4, który chroni mniejszości narodowe; do art. 35, który chroni wolność słowa i prasy, wolność zrzeszania się, wolność zgromadzeń oraz wolność pochodów i demonstracji; do art. 36, który uznaje prawo do wolności wyznania; oraz do art. 41, który gwarantuje prawo do wyrażania krytyki w stosunku do wszelkich organów i urzędników państwowych oraz sugestii dotyczących ich działania;
 9. ponownie wzywa rząd chiński do podjęcia rozmów z Jego Świątobliwością Dalajlamą i jego przedstawicielami i wyraża poparcie dla pokojowego rozwiązania kwestii Tybetu w drodze dialogu i negocjacji zmierzających do przyznania Tybetowi rzeczywistej autonomii w ramach chińskiej konstytucji;
 10. potępia ponadto wymierzone w buddystów kampanie prowadzone w ramach podejścia opartego na „wychowaniu patriotycznym”, dające państwu prawo do zarządzania tybetańskimi klasztorami buddyjskimi; wyraża zaniepokojenie faktem, że chińskie prawo karne jest nadużywane do prześladowania Tybetańczyków i buddystów, których praktyki religijne traktowane są jako „działalność separatystyczna”; wyraża ubolewanie, że warunki do praktykowania buddyzmu w Tybecie znacząco się pogorszyły po tybetańskich protestach, które miały miejsce w marcu 2008 r., ponieważ chiński rząd przyjął bardziej kompleksowe podejście do „wychowania patriotycznego”;

Czwartek, 18 stycznia 2018 r.

11. jest zaniepokojony przyjęciem pakietu ustaw o bezpieczeństwie i ich wpływem na mniejszości w Chinach, zwłaszcza ustawą o zwalczaniu terroryzmu, która może skutkować kryminalizacją pokojowych przejawów tybetańskiej kultury i religii, a także ustawą o zarządzaniu zagranicznymi organizacjami pozarządowymi, która poddaje grupy obrońców praw człowieka ścisłej kontroli rządu, co stanowi absolutnie odgórne podejście zamiast zachęcania do partnerstwa między samorządami i rządem centralnym a społeczeństwem obywatelskim;

12. podkreśla, że władze chińskie muszą zapewnić, aby wszystkie osoby przetrzymywane bez prawa kontaktu mogły niezwłocznie nawiązać kontakt z rodziną i prawnikami, oraz że warunki, w jakich przebywają wszystkie osoby zatrzymane, muszą spełniać normy określone w „Zbiorze zasad mających na celu ochronę wszystkich osób poddanych jakiegokolwiek formie aresztowania bądź uwięzienia”, przyjętym przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w rezolucji nr 43/173 z dnia 9 grudnia 1988 r., w tym normy w zakresie dostępu do opieki medycznej;

13. jest głęboko zaniepokojony otrzymanymi doniesieniami o torturowaniu obrońców praw człowieka; wzywa zatem rząd chiński, aby w pełni przestrzegał bezwzględnego i nieodwołalnego zakazu tortur i innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania, zgodnie z art. 2 i 16 Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania (UNCAT), ratyfikowanej przez Chiny w dniu 4 października 1988 r.;

14. zachęca rząd Chin, aby w związku ze zbliżającą się 20. rocznicą podpisania Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych ratyfikował ten pakt i zapewnił jego pełne wdrożenie, w tym przez położenie kresu nieuczciwym praktykom i dostosowanie, tam gdzie jest to niezbędne, swojego ustawodawstwa;

15. przypomina jak ważne jest poruszanie przez UE kwestii łamania praw człowieka w Chinach, zwłaszcza w przypadku mniejszości w Tybecie i w regionie Sinciang, podczas każdego dialogu politycznego i w zakresie praw człowieka prowadzonego z władzami chińskimi, w tym podczas corocznego dialogu dotyczącego praw człowieka, zgodnie z zobowiązaniem UE do zajmowania zdecydowanego, jednoznacznego i wspólnego stanowiska w stosunkach z Chinami; wyraża jednak ubolewanie z powodu tego, że coroczny dialog dotyczący praw człowieka prowadzony między UE a Chinami nie przyniósł konkretnych rezultatów; przypomina również, że w ramach toczącego się procesu reform i z powodu rosnącego globalnego zaangażowania Chiny włączyły się w międzynarodowe ramy praw człowieka poprzez podpisanie szeregu międzynarodowych umów w zakresie praw człowieka; apeluje zatem o dalsze prowadzenie dialogu z Chinami na rzecz przestrzegania tych zobowiązań;

16. wzywa wszystkie państwa członkowskie do przyjęcia zdecydowanego i opartego na wartościach podejścia wobec Chin i oczekuje od nich, że nie będą podejmować jednostronnych inicjatyw lub działań, które mogłyby podważyć spójność i skuteczność działań UE; przypomina z ubolewaniem, że UE nie złożyła oświadczenia w sprawie praw człowieka w Chinach podczas posiedzenia Rady Praw Człowieka ONZ, które odbyło się w Genewie w czerwcu 2017 r.; z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie oświadczenia na kolejnej sesji i oczekuje, że Chiny będą nadal traktowane przez UE jako kraj, na który Rada Praw Człowieka musi zwracać baczna uwagę tak długo, jak kraj ten będzie odmawiał podjęcia znaczących reform w zakresie praw; wzywa ponadto UE i jej państwa członkowskie do zgłoszenia zdecydowanych zastrzeżeń podczas zbliżającego się powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka w Chinach, a w szczególności do zapewnienia, aby chińskie społeczeństwo obywatelskie mogło swobodnie brać udział w tym procesie;

17. wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel i państwa członkowskie do przyjęcia konkluzji Rady do Spraw Zagranicznych w sprawie Chin, w których podkreśla ona kluczowe znaczenie praw człowieka w stosunkach UE-Chiny i wyraża zaniepokojenie negatywnymi tendencjami w Chinach w tym zakresie, jak również oczekiwanie, że władze chińskie zareagują poprzez podjęcie konkretnych działań w związku z tą sytuacją; podkreśla, że takie wnioski byłyby wiążące dla 28 państw członkowskich UE i instytucji UE w zakresie wspólnego przesłania i podejścia do praw człowieka w Chinach;

Czwartek, 18 stycznia 2018 r.

18. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, rządowi i parlamentowi państw członkowskich oraz rządowi i parlamentowi Chińskiej Republiki Ludowej.
